Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 148. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1956. ЦЕНТІВ 10 CENTS No. 148. VOL. LXIII.

З НАБЛИЖЕННЯМ КОНВЕНЦІЙ ПОСИЛЯЄТЬСЯ ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ

РЕСПУБЛІКАНЦІ ОСУДЖУЮТЬ „БЕЗВІДПОВІДАЛЬНУ АКЦІЮ" СТАССЕНА; ГАРРИМАН ЗГОЛОШУЄ ПРЕТЕНСІЇ ДО ЛІБЕРАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ СПАДЩИНИ РУЗВЕЛТА І ТРУМАНА

Вашингтон. — Із наближенням дат конвенцій, Республіканська і Демократична партії посилюють свою передвиборчу кампанію, яка тепер зосереджується на внутрішньо-партійних справах, зокрема на кандидатах обидвох партій на виборчий список. Не зважаючи на всі виступи проти нього і проти його акції з боку лідерів власної Республіканської партії, „найбільш осамітнена людина" у Вашингтоні, Геролд Стассен, відкрив у столиці окреме передвиборче бюро для піддержки його акції в справі кандидатури губернатора Кришчісна Гертера на віце-президента, замість кандидатури Ричарда Ніксона. „Айк і Крис" — звучить передконвенційне гасло Стассена, себто Айзенгавер і Гертер. Республіканські лідери називають цю акцію Стассена „безвідповідальною", але Стассен цим, видно, не турбується і свою акцію продовжує. У Вашингтоні вважається, що ця акція Стассена належить до „найменш популярних" передвиборчих акцій, що їх коли-небудь ведено. Доказом цього мала б бути й мінімальна кількість листів, що надходять у цій справі до сенаторів, яких, звичайно в таких випадках, засипують виборці своїми заввагами. Тим часом цілий ряд інших видатних республіканських діячів, між ними й секретар торгівлі Сінклер Вікс, висловили свою підтримку для кандидатури Ніксона, заповідаючи, що кандидатура Ніксона перейде на конвенції через акламацію вже в першому голосуванні.

Теж і Демократична партія інтенсивно приготовляється до конвенції, зокрема приготовляються її кандидати на виборчий список. Після резиґнації з кандидатури сенатора Кіфовера та його підтримки Стівенсона, єдиним ще поважним суперником Стівенсона залишився губернатор Гарриман, який минулого четверга, 2-го серпня, виступив з великою програмовою промовою на призначеному на зібрання фондів на обіді в Олбані, столиці ню-йоркського стейту. Гарриман критикував президента Айзенгавера і його адміністрацію за недодержання минулих передвиборчих обіцянок, головно для фармерів і дрібних підприємців, та рівночасно сам виступав як спадкоємець ліберально-демократичних засад Рузвелта і Трумана, протиставляючись в той спосіб „поміркованому" кандидатові — Стівенсонові. Тим часом п-ні Рузвелт, вдова по покійному президентові Рузвелтові, виступила рішучо з підтримкою кандидатури Стівенсона, якого підтримує теж і Крайовий Комітет Демократичної партії та якому заповідають перемогу вже в першому голосуванні на конвенції.

Помер останній ветеран армії юніоністів

Дулут, Мінн. — В четвер дня 2 серпня помер у місцевому шпиталі св. Луки у віці 109 років Алберт Вулсон, останній з-поміж вояків Армії Юніоністів, що брали участь в американській Громадянській Війні у роках 1861 — 1865. Вулсон зголосився був до армії юніоністів на заклик Линколна, маючи 17 років. Похорони Вулсона відбудуться з усіми військовими почестями з Арсеналу Національної Ґвардії в Дулут, в понеділок 6 серпня ц. р. Останній товариш Вулсона з Армії Юніоністів Джеймс А. Гард помер у віці 111 років в 1953 році у Рочестері, Н. Й. Під сучасну пору живе ще тільки трьох ветеранів з Армії Конфедератів. Це — 113-літній Волтер В. Вільямс з Френклину в Тексас, 110-літній Джан Саллінґ із Лент у Вірджінії і Вільям А. Лонді з Лорел Гілл у Флориді. Президент Айзенгавер дізнавшися про смерть Вулсона, висловив глибокий жаль американської нації з приводу цієї втрати і заявив, що з його смертю Америка втратила останній персональний зв'язок з Армією Юніоністів.

Колгоспники в Україні зривають збирання врожаю

Умовини погоди на півдні України цього року були дуже несприятливі, і тому доброго врожаю годі сподіватися. До того ж внаслідок суворої, безсніжної зими вигинули на величезних площах посіви озимої пшениці. Як подає „Радянська Україна", в колгоспах, обслужуваних Вознесенською машино-тракторною станцією, Миколаївської области, довелося навесні пересівати понад 10,000 гектарів озимини, тобто майже всю. — Подібне становище в більшості областей України. Постанова 20-го з'їзду КПСС — провести жнива за 8-10 днів — вже нині неактуальна, бо МТС не відремонтували й не підготовили як слід за зиму сільсько-господарські машини та знаряддя, а колгоспники, яких примушують працювати по 18-20 годин на добу, зривають збирання врожаю, масово не виходячи на роботи в поле або працюючи без „належного ентузіязму". На допомогу в збиранні врожаю на Україні і в Казахстані змобілізовано по містах десятки тисяч студентів і робітників.

В АМЕРИЦІ

● **Командант Корпусу Морської Піхоти генерал Рендолф МекПейт,** зізнаючи як свідок під час процесу сержанта МекКіона, заявив, що МекКіон заслужив своєю дурістю на деґрадацію і що ця кара постигне неминуче МекКіона збоку військової влади.

● **Офіційний орган** колишнього перувіянського диктатора президента Мануеля А'Одрія „Ля Насіон" перестав виходити, втративши державну субвенцію після відходу Одрії. Офіційним органом перуїянського уряду залишається тільки часопис „Ель Перуано".

● **В одній із касарень** в центрі столиці Гондурасу, Теґусіґальпа, 300 вояків вчинили протиурядову революту, займаючи касарню. Після трьох годин бою із урядовими військами повелося з допомогою літаків і гармат революту зліквідувати.

● **Прихильники губернатора Гарримана,** як кандидата на президента, виступили проти сен. Кіфовера, мовляв, він своїм рішенням вийшов поза межі „ліберальних принципів" і цим спричинився до збільшення виборчих шансів Стівенсона.

● **В середу 1 серпня** президент Айзенгавер підписав законопроєкт про злібералізування федеральної фармерської позичкової програми, прийнятий оконечно 84-им Конґресом в останній день другої сесії. Після підписання згаданий законопроєкт став законом.

● **Молодий турист,** Юджин Ф. Сіфер з Оттави в Огайо, зізнав під час переслухань у Вашинґтоні, що він бачив, як зударилися і зчепилися разом два пасажирські літаки над Гренд Кеньйон, внаслідок чого згинуло 128 осіб.

СТАССЕН ВІДКРИВАЄ СВОЮ ГОЛОВНУ КВАТИРУ У ВАШИНГТОНІ

Геролд Е. Стассен, що взяв 4-тижневу відпустку із свого становища в уряді, щоб присвятитися виборчій кампанії, відкрив уже у Вашингтоні свою виборчу головну квартиру, з якої керуватиме виборчою кампанією за номінацію губерн. Гертера на віце-президента.

Американський летун встановив рекорд — 1,900 миль на годину — в леті ракетним літаком

Ню Орлінс. — На конференції Асоціяції Летунських Збройн. сил подано до відома, що 35-літній полковник летунства Франк К. Еверест встановив у минулому тижні рекорд в леті ракетним літаком, осягнувши скорість 1,900 миль на годину. Добився цього рекорду полк. Еверест ракетним літаком Белл X-2, піднесеним угору матірним літаком B-52 і потому пущеним вільно в повітря. Дотеперішній рекорд в леті ракетним літаком виносив 1,650 миль на годину і здобув його був на ракетнім літаку Белл X-1A майор летунських збройних сил ЗДА Чарлз Йеґер. Ракетний літак Белл X-2 збудований із стопу нержавіючої сталі і ніклю, витривалого на гарач. Літаки, збудовані з алюмінійового стопу, витримують скорість лету тільки до 1,500 миль на годину і після тієї границі вони починають розтоплюватися. Скорість, осягнена ракетним літаком Белл X-2 не є найвищою. Його конструктори обраховують, що він зможе добитися скорости до 2,500 миль на годину. Охоронна копула для пілота на цьому літаку збудована із скла, що витримує температуру 1,000 ступенів Фаренгайта. Белл X-2 збудований так, що в разі потреби кабіну пілота можна відлучити від решти літака і спустити її в нижчі шари повітря з допомогою спеціяльного парашута, звідки пілот може добитися до землі вже на звичайному парашуті.

Генерал Пуллер виправдує МекКіона

Парріс Айленд, С. К. — Ген. Л. Б. Пуллер, один з найбільш заслужених і відзначених вояків Корпусу Морської Піхоти, герой Корейської війни, зізнаючи в четвер 2 серпня у процесі сержанка МекКіона, висловився з усією рішучістю в користь судженого сержанта. Ген. Пуллер заявив, що дисциплінарний марш наказаний сержантом МекКіоном, належить до старої доброї військової практики і за нього не можна МекКіона ні обвинувачувати ні карати. Смерть шістьох вояків внаслідок цього маршу треба вважати тільки „жалюгідним випадком". Зокрема ген. Гуллер висловив своє негодування з того, що а американській армії занедбано нічні вправи, мовляв, це відбилося погано на боєздатності вояків. Висловив генерал своє здивування з приводу того, що проти МекКіона започатковано судовий процес. На зізнаннях ген. Пуллера закінчено переслухання свідків і в п'ятницю прокуратор й оборона почали формулювати свої підсумки з процесу, після чого 7-членний трибунал видасть свій вирок.

Переговори сталеварних робітників із компаніями тривають далі

Ню Йорк. — Не зважаючи на те, що ще в п'ятницю минулого тижня представники спілки Сталеварні Робітники Америки підписали умову з керівництвом трьох найбільших сталеварних компаній про поворот до праці, все ж таки ще й досі вони не вернулися до фабрики. Спілка бо вирішила, що закінчення страйку відбудеться тоді, як будуть підписані договори з усіма сталеварними компаніями, не тільки великими, але й меншими. Голова корпорації Юнайтед Стейтс Стіл Роберт М. Блу заявив, що наслідком непідписання нового контракту витрати корпорації на оплачування праці робітників збільшаться в першому році на 7.6 проц. і в черґових двох роках на 5 проц. кожного року. В найближчих 12 місяцях витрати Корпорації винесуть 132,000,000 долярів. Це збільшить кошти випродукування сталі на 5 долярів за кожну тонну. У зв'язку з цим в господарських колах сподіваються, що ціна сталі збільшиться вже з найближчим часом на 10 долярів за тонну.

15-річна українка втекла з корабля, що віз реемігрантів з Арґентини „на родіну"

Генуя. — З арґентинського корабля „Сальта", що віз 1000 поворотців з Арґентини до Одесси, втекла в Генуї 15-річна Анна Левчук, не зважаючи на погрози інших поворотців і на дуже сильну охорону їх совєтськими агентами. Вона заявила, що після того, як призналася своїм знайомим до свого бажання тікати, совєтські аґенти і члени зорганізованої для пильнування поворотців комуністичної ячейки встановили за нею суворий нагляд. Анною Левчук заопікувалася італійська поліція і після відпливу арґентинського корабля „Сальта" до Одеси її відіслано на кораблі „Санта Фе" до Буенос Айресу в Арґентині.

Призначено нового команданта збройних сил НАТО в центральній Европі

Париж. — Головний командант всіх збройних сил Організації Північно-Атлянтійського пакту (НАТО ген. Альфред Грунтер оприлюднив зміну на становищі головного команданта збройних сил НАТО в центральній Европі. кого пакту (НАТО) ген. Альфонс П'єрр Жуен зрікся, а на його місце призначений від 1 жовтня ц.р. французький генерал Жан Есієнн Валлі. Він має 57 років і служить в армії 39 років. Більшість того часу перевів в Африці і на Далекому Сході. За активну участь у двох світових війнах має цілу низку найвищих військових відзначень. Причиною зречення маршала Жуена була різниця поглядів між ним і іншими керівниками військовиками в головному штабі НАТО на питання майбутньої стратеґії і тактики.

Лорда Редкліффа збойкотували на Кипрі

Лондон. — Чільний англійський правник лорд Редкліфф, який дістав був від англійського уряду місію виготовити проєкт конституції для Кипру, вернувся з Кипру, куди поїхав три тижні тому для перестудіювання відносин на місці і для обговорення з місцевими грецькими діячами проблем дальшого правно-адміністраційного стану того острова, тепер коронної колонії Англії. Однак всі чільніші кипрські греки збойкотували лорда Редкліфа, не захотівши говорити з ним на цю тему. Вони займають становище, що єдиним уповноваженим речником кипрських греків є вивезений англійцями на далекий острів на Індійському океані архиєпископ Макарій. Все ж, лорд Редкліфф заявив, що він мав змогу розмовляти з різними греками і турками на Кипрі. Він заповів ще одну свою подорож на Кипр, поки предложить урядові свій остаточний проєкт, який надавав би широку автономію Кипрові з признанням йому у принципі права самовизначення і визначенням терміну плебісциту в дальшій майбутності та з загарантуванням Англії постійної морської і летунської бази на Кипрі. Тим часом на Кипрі далі існує стан терору, веденого підпільною грецькою організацією, і військово-окупаційного режиму англійців.

Західньо-Европейська Унія радитиме над редукцією американських військ

Бонн. — Голова західньо-німецької Найвищої Військової Ради, генерал Гойзінґер вернувся в середу 1-го серпня ц. р. з Вашинґтону, де з'ясовував острах західньо-німецьких військових і політичних кіл з приводу заповідженої редукції американських збройних сил узагалі та стаціонованих в Европі зокрема. У зв'язку з поворотом генерала Гойзінґера західньо-німецькі часописи знову зазначили, що канцлер Аденауер глибоко стурбований можливістю зменшення американських військ, стаціонованих в Зах. Німеччині, вважаючи, що коли б це сталося, то безпека Західньої Німеччини була б виставлена на ласку-неласку Совєтів, особливо в часі, коли самі німці не поставили ще признаної їм півмільйонової армії. Тому Західня Німеччина має намір заторкнути цю справу на форумі з'їзду міністрів закордонних справ Західньо-Европейської Унії (Англія, Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ): вони, разом із представниками військових штабів, мали б зайнятися загальним пляном майбутньої стратеґії на випадок несподіваної совєтської аґресії.

Польські комуністи вперше святкують роковини Варшавського повстання

Варшава. — Уперше від кінця війни відбулось у Варшаві офіціяльне святкування 12-х роковин повстання у Варшаві. З цієї нагоди відкрите таблицю, вмуровану на домі, перед яким 9 членів підпільної польської Армії Крайової виконали були успішний атентат на шефа Гестапо у Варшаві, генерала Кучера. На тому святкуванню був приявний єдиний з 9-ох бойовиків оцілілий Міхал Ісаєвіч. Польські комуністи, які до цього часу переслідували колишніх членів Армії Крайової, як „фашистів", в'язнили їх і не допускали до вищих шкіл ані до кращої праці, тепер уперше славили її і заповіли „направлення кривд", заподіяних польським підпільним бойовикам з другої світової війни. Проте польські комуністи далі оспорюють доцільність Варшавського повстання, зробленого, мовляв, на наказ польського екзильного уряду з мотивів „політичної боротьби за владу між еміґрантами" і тим самим виправдують совєтське командування, яке, не поспішивши повстанцям на поміч, придивлялось з-поза Висли, з варшавського передмістя Праги, як німці нищать Варшаву і масово винищують його мешканців. Теперішнє святкування роковин повстання у Варшаві, як вияв ґеройства низів Армії Крайової, має на цілі піти по лінії загальних настроїв польського громадянства та прихилити його до комуністичного режиму.

Поворотців з Арґентини вивозять Совєти до Казахстану

В українській пресі появилося вже чимало статтей про діяльність міхайловського комітету в країнах Південної Америки, зокрема Арґентини, звідки виїхало вже на „родіну" кілька транспортів, переважно давніх емігрантів з Волині і Полісся — українців, білорусів і поляків. Про долю цих задурманених совєтською пропаґандою людей приходили невеселі вістки, а дехто з них навіть відразу по приїзді до Совєтського Союзу, переконавшись в тому, як їх обдурено, покінчили життя самогубством. Совєтська преса твердить, що „добровільні репатріянти" в СССР можуть вибирати собі самі місце замешкання, але, як виходить з тої ж таки преси, опиняються вони, замість на Волині і Поліссі — в Казахстані на „цілинних землях" або в Донбасі, куди їх везуть „на боротьбу за виконання виробничих плянів". Мимовільне потвердження цього знаходимо, зокрема, в органі міхайловського комітету „За возвращеніє на родіну" (ч. 17), де написано буквально таке: „Серед осіб, які зустрічали в Одесі новоприбулих, була Ірина Конюх, що приїхала для цього з міста Актюбінська Казахської СССР. Вліті минулого року вона з батьком Іваном Дмитровичем і матір'ю Зінаїдою Устинівною вернулися з Арґентини на батьківщину..."

Отаку „батьківщину" знайшла собі в Казахстані родина Конюхів.

● **Єгипетський уряд** видалив з Єгипту кореспондентів двох лондонських щоденників, „Дейлі Експрес" та „Ньюз Кронікл", і заборонив єгипетському громадянинові бути кореспондентом нюйоркського „Дейлі Ньюз".

АНГЛІЯ МОБІЛІЗУЄ ЗБРОЙНІ СИЛИ ДЛЯ ОБОРОНИ СУЕЗУ

16 СЕРПНЯ Ц. Р. ВІДБУДЕТЬСЯ МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ 24-х ДЕРЖАВ У СПРАВІ СУЕЗУ. — ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ВЕРНУВСЯ З ЛОНДОНУ ДО ЗДА

Лондон. — Королева Єлисавета II оприлюднить проклямацію з уповноваженням для уряду змобілізувати пів мільйона вояків, якщо вони будуть потрібні для підтримання заходів про запевнення свободи плавби на Суезькому каналі — заявив англійський прем'єр Антоні Іден в палаті громад в четвер 2 серпня ц. р. З того числа уряд покличе тепер до зброї тільки кілька тисяч війська, зате він видав уже мобілізаційний приказ до всіх морських і летунських сил, стаціонованих в портах Англії і Шотляндії, на Мальті й Кипрі. На Мальту вислано теж додаткові ескадри бомбардувальників. Так само Франція поставила в стан бойової готовости свою воєнну фльоту в порті Тульону, включно з бойовим кораблем „Жан Барт", двома літаконосцями, крижлякамн й меншими одиницями, разом на 200,000 тонн місткости. Англійська і французька преса не скривають, що на випадок, коли б єгипетський уряд відмовився від компромісової розв'язки проблеми Суезу і не погодився на створення інтернаціонального контрольно-адміністраційного орґану, відповідального безпосередньо за корабельний рух Суезьким каналом, англійські морські, летунські й піхотні частини не тільки окупують обшир Суезького каналу, але й займуть Каїро та Александрію і доведуть до зміни уряду в Єгипті.

Тим часом всі ці військові приготування роблені тільки на всякий випадок, у передбачуванні великої й імовірної можливости, що Насcер відкине всяку думку про обмеження єгипетської суверенности в обширі Суезу. Становище англійського й французького уряду знаходить повну підтримку тамошніх парляментів. Лідер англійської опозиції Гю Ґейтскелл погодився з усіми військовими приготуваннями уряду, перестерігав тільки, щоб не вживати військової сили передчасно і в таких умовинах, які дали б Єгиптові можливість таврувати Англію перед арабським світом і на терені ОН, як аґресора-імперіяліста. Англійська палата громад розійшлась на літні ферії до 23 жовтня з тим, що уряд може скликати надзвичайну сесію на випадок загострення міжнародної ситуації. Так само французький парлямент перевів у четвер 2 серпня дебату над справою Суезу, у висліді якої прийняв всіми голосами проти самих тільки комуністів, 422 проти 150, ґостру антиєгипетську резолюцію, в якій він natавpував президента Єгипту Нассера, як „постійну загрозу для миру". Правда французи не дуже вдоволені скликанням спершу міжнародної конференції в справі Суезу та запрошенням туди Єгипту й СССР, бо вони воліли б негайну військову акцію проти Єгипту.

Тим часом три західні великодержави видали в Лондоні з датою 2 серпня ц. р. офіційний комунікат у чотирьох коротких точках, головний зміст якого такий, що на 16 серпня ц. р. скликується міжнародну конференцію до Лондону, при чому англійський уряд уповноважений розіслати запрошення до 24-х найбільше заінтересованих держав. У цьому комунікаті не квестіонується принципового права Єгипту до націоналізації Компанії Суезького Каналу, але стверджується, що Єгипет „загрожує свободі і безпеці Каналу", як водного шляху, що має служити всім народам світу без ніякої дискримінації. Згадку про „дискримінацію" у тому комунікаті часописи коментують як натяк на блькування єгипетським урядом переїзду через Суезький канал ізраїльських кораблів. Комунікат трьох великодержав квестіонує теж вживання всіх прибутків з корабельних оплат для внутрішніх потреб Єгипту, замість вживати їх для потреб, зв'язаних із адміністрацією і необхідними направами Суезького каналу. Комунікат таврує теж силування чужинецьких техніків, зайнятих в Суезькому каналі, до виконування примусової праці. Американський державний секретар Дж. Ф. Доллес відлетів у четвер вечером з Лондону до Вашингтону.

Англійський уряд „порадив" всім англійцям в Єгипті, яких є там 5.700 осіб, негайно виїхати відтіль. Те саме зробив французький уряд під адресою своїх громадян. Обидва уряди роблять вийнятки тільки щодо тих осіб, що їх затримують в Єгипті „необхідні обов'язки". Американська амбасада поручила американцям в Єгипті стояти в контакті з амбасадою. Західні держави лякаються вибуху заворушень проти чужинців в Єгипті.

В СВІТІ

● **До Західньої Німеччини** втекло до кінця липня ц. р. кругло 100.000 осіб із Східньої Німеччини. Минулого року лише до кінця вересня число втікачів із Східньої Німеччини до Західнього Берліну дійшло до 100.000. Це — доказ, що всі зусилля комуно-німецької влади припинити втечу людей застрашуванням молоді військовою службою в Західній Німеччині чи кампанією за покращання життьових умовин не дали ніякого для неї позитивного висліду.

● **Жидівська організація у Франції,** спонзорована Американським Жидівським Комітетом, оприлюднила звідомлення про антисемітський рух в Західній Европі, ствердивши його зріст у Франції і Західній Німеччині. Як на доказ цього твердження, вона покликається на збільшення числа антисемітських публікацій, при чому в Західній Німеччині появились брошури, які намагаються виправдати нацистське переслідування жидів, а у Франції партія т. зв. пужадистів включила антисемітизм у свою програму.

● **Бірманські урядові кола** і преса в Рангуні поводяться дуже дивно у зв'язку з наїздом комуно-китайських банд на північну частину країни: хоч подано вістку, що уряд відбув довгі наради з військовим командуванням, проте водночас подано вістку про самий той наїзд дуже баламутну і неповну, з виразною тенденцією всю справу злегковажити. Комуно-китайці зайняли, мовляв, спірну територію, яка на китайських мапах позначена, як китайська.

● **Московське радіо** повідомило про обниження цін на телевізійні апарати, моторові човни, цигарки, дитячі іграшки і цілу низку інших предметів, означених, як люксусові. Ціни обнижено на 20-30%. Західні часописи додають до цієї вістки інформацію, що предметів, які теоретично подешевшали, взагалі в продажу нема або появляються вони на ринку рідко, в малій кількості і дуже поганої якости.

● **Ген. Джан Баґот Ґлобб,** творець і донедавна командант Арабського Леґіону в Йорданії, усунений з того становища внаслідок зросту арабського націоналізму, порівнює в статті, опублікованій за його підписом, єгипетського президента Нассера до середньовічних „равбріттерів", які грабували подорожніх на перехрестях шляхів. Проте, він не передбачає, щоб Нассер робив труднощі кораблям на Суезькому каналі, бо це, мовляв, занадто пошкодило б Єгиптові. Ґлобб твердить, що єгиптяни, крім бажання верховодити над арабами, не мають з арабським світом властиво нічого спільного.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На пів року	6.50	One year	$12.00
На три місяці	3.50	Six Months	6.50
На рік	$12.00	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ

Передвиборчі конвенції обидвох великих партій, урядової тепер Республіканської і опозиційної Демократичної, ще тільки підготовляються, але практично вони вже почалися, якщо мова про проблеми, які будуть головними на цих конвенціях. Виходить бо, що і Республіканська і Демократична партії матимуть ту саму головну справу: вибору кандидатів не так на президентів, як радше на віце-президентів.

Справа кандидатур на віце-президента була досі майже автоматична. Архітекти Республіки початково плянували, що заступником президента повинен бути опозиційний кандидат, себто той кандидат на президента, який переграв при виборах і партія якого стає опозиційною. Але опісля конституцію змінено в тому напрямі, що громадяни, які вибирають президента на базі не тільки його індивідуальних прикмет, але й партійної платформи, вибирали рівночасно і на базі тієї самої платформи людину, що мала б заступити вибраного президента на випадок його смерти чи нездатности до праці. Це зменшило увагу до вибору віце-президента, що з часом став більше справою самого кандидата на президента і партійного Крайового Комітету, ніж самих виборців, дарма що вже сім разів в історії ЗДА віце-президенти ставали президентами країни.

В цьому виборчому році справу віце-президента зактуалізувала подвійна недуга президента Айзенгавера і його поновна кандидатура на цей найвищий пост у державі. Серцева недуга Айзенгавера минулого року та кишкова операція цього року і рівночасно готовість Президента поставити себе до розпорядження виборців на чергову каденцію видвигнули необхідність більшої дбайливости в доборі і виборі віце-президента, бо Айзенгавер у кандидатурі на президента не має республіканського суперника. Особа теперішнього віце-президента Ричарда Ніксона була заперечувана тільки в пресі та позакулісово і щойно Геролд Стассен видвигнув її в рямках самого республіканського проводу. Тим то він і „відкрив" конвенцію Республіканської партії, поки вона ще почалась. Спричинився до цього дещо й сам президент Айзенгавер, який вже кілька разів висловлював свої симпатії до Ніксона і його кандидатури, але який на останній пресовій конференції все ж таки відмовився навіть від признання Ніксонові першенства в його опінії про кандидатуру віце-президента, залишаючи цю справу на об'єктивне вирішення самої конвенції.

Справа кандидата на віце-президента виглядає подібно і в Демократичній партії. Досі в цій партії було три головних суперники на президентську кандидатуру: Адлей Стівенсон, сенатор Істес Кіфовер і губернатор Аверел Гарриман. В останніх днях Кіфовер відкликав свою кандидатуру і заявив про свою підтримку кандидатури Стівенсона, що — загально вважається — зроблять і дотеперішні прихильники Кіфовера. Це з черги може цілком логічно спричинитись до перемоги Стівенсона вже в першому голосуванні на конвенції, хоч в таких справах завжди можливі всілякі несподіванки. В кожному разі, ситуація виглядає тепер так, що і в Демократичній і в Республіканській партіях на недалеких конвенціях найбільша увага буде приділена особам кандидатів на віце-президента, бо і Стівенсон, подібно як Айзенгавер, відмовився признати першенство в тій кандидатурі навіть Кіфоверові.

Очевидно, що змагання за кандидатури віце-президентів може забрати не менше часу і уваги на конвенціях, як і змагання за кандидатури на президента. Все ж таки концентрація уваги на кандидатурах на другий, а не перший пост в державній адміністрації дозволяє припускати, що на конвенціях буде більше часу і нагоди зайнятись програмовими справами, себто виборчими платформами.

Тому правильно поступив наш Український Конгресовий Комітет, вирішивши вислати окремі делегації на обидві конвенції і зголосити, самому і разом з репрезентаціями інших етнічних груп, свої пропозиції щодо платформ обидвох партій. Проте, партійні конвенції і партійні виборчі платформи є тільки важливим етапом у виборчій кампанії, що починає з усією силою розгортатись лише після цих конвенцій. Отже, не тільки конвенції, але в першу чергу передвиборча кампанія після них дає багато добрих нагод, щоб популяризувати ті політичні проблеми, на яких нам зокрема залежить, себто проблему американської допомоги українському та іншим поневоленим народам у їх боротьбі за волю. Свій вклад у цю популяризацію можуть і повинні дати всі наші центральні та місцеві організації, як і кожний з нас індивідуально, бо нагод на це напевно буде досить.

ХРУЩОВ НА ПОХИЛІЙ ПЛОЩІ

Минулися вже часи, коли Захід дивився на Нікіту Хрущова, як на новий феномен „російського сфінкса", як на промінентну індивідуальність, яка вміла виграти боротьбу за владу після смерти Сталіна, спершу виславши на смерть Берію, а потім примусивши Маленкова „каятись" у нездібності бути совєтським прем'єром, яка мала відвагу поїхати з перепросинами до Тіта і розбуркувала пристрасті мас в Індії і Бірмі демагогічними промовами проти Англії, що тій же Індії і тій же Бірмі признала самостійність. Коли Хрущов поїхав із Булганіном до Англії і коли він почав бувати на прийняттях у чужинецьких амбасадах у Москві та на совєтських бенкетах, влаштовуваних для чужинецьких гостей, він швидко перестав бути загадкою, а ще швидше втратив ореол нової зорі, яка засяяла над Кремлем. В останньому часі щораз більше голосів у найповажніших західніх журналах вказують на можливість, що ця зірка Хрущова може померкнути дуже скоро і дуже радикально.

Правда, Гансон В. Болдвін, військовий референт у „Н.Й. Таймс", який їздив до Москви з головним командантом американського летунства генералом Твайнінґом, писав у тижневому додатку того часопису, що „Хрущов є очевидним числом 1 в колективному гурті диктаторів і звичайно автором в'їдливих заваг в новій „дипломатії прийнять", яка характеризує 1956 рік у Москві. Він є з бриллю в отій групі; його великий живіт виступає вперед; він має с м і ш н о-дуркуватий вигляд. Але не оцінюйте його поверховно: його очі бистрі і можуть дивитися твердо; він говорить забагато, але вміє говорити добре і є майстром гострої фрази. Він здібний і дотепний, жорстокий, хитрий і підозріливий, і при всьому тому — вміє сміятися... Хрущова не люблять — можна почути про нього півголосом заваги, що був би неможливі за часів Сталіна — але його поважають за його владу і його сприт. І ані він, ані його колеги, члени Президії і ЦК, не ізолюють себе, як це робив Сталін..." Але саме наведена характеристика, зроблена чільним американським журналістом, вказує на об'єктивність західньої преси й політиків та обережність, з якою західний світ аналізує теперішню совєтську дійсність.

На тим більшу увагу заслуговує велика ілюстрована стаття в „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 27 липня ц. р., яка покликається на звідомлення кореспондентів цього журналу з Бонну, Парижу і Вашінгтону, стаття, яка ставить питання: „Чи Хрущов опинився на похилій площі?" „Неспокій вдома і турботи закордоном вказують на це", — така є відповідь на цей запит. Кожний державний муж має турботи. Вони небезпечні для кожного диктатора, якщо вони більшають, а не маліють, якщо диктатор не всилі хвалитись щораз новими успіхами. Хрущов виявив чимало спритности в маскуванні невдач, відвертаючи від них увагу та скеровуючи її на інші сенсації — як ось перепросини з Тітом, чи розвінчувальна акція проти Сталіна. Проте, найбільша його невдача стала хронічною: інфляція, брак предметів першої потреби і недостача харчів. Всі розтрублювані кампанії Хрущова за „освоювання цілинних земель", що вигнали сотні тисяч молоді з европейського обширу СССР до Казахстану чи Сибіру, всі оті кукурудзяні вихиляси закінчилися покищо повним фіяском. Відомо, що Москва надзвичайно вразлива на „окраїни", хоч би з титулами республік. В Україні — стан перманентного невдоволення, яке в цьому році невроджаю буде ще більше; там же, як і у Тбілісі були демонстрації і стрілянина; у Познані в Польщі була революція. Все це — погане тло для закордонно-пропагандивного походу проти „англо-французького колоніялізму".

Щоб втриматися при владі, щоб припобатись огірченим невільницьким масам совєтських громадян і щоб полегшити ролю совєтської дипломатії, Хрущов повів голосну акцію з розвінчанням Сталіна. Всі знавці совєтських справ однодушно прийшли вже до переконання, що Хрущов таки не обрахував усіх наслідків цього свого безумовно цікавого ходу і що ті наслідки пішли понад його голову. Невідомо, як далі проявиться зірвання совєтським громадянам бодай частини печатки, що їм досі закривала роти. Але фактом є, що і комуністи у широкому світі стали незалежніші і відважніші, та й люди в СССР, а ще більше в сателітних країнах трохи випросталися спини. Гарячкові роз'їзди різних міконнів по комуністичних столицях вказують на острах перед одвертими новими вибухами. Очевидно, могутній терористично-бюрократичний режим, тримає десятки мільйонів людей у послуху. Коли ж Хрущов при допомозі армії повалив Берію властне з остраху перед зосередженою в руках Берії владою, контролю над різними відділами таємного поліційного апарату розподілено поміж різних членів 17-членної Президії ЦК партії, а частину компетенцій МВД передано армії та кільком іншим міністерствам. І саму армію колись контролював Сталін, що сам надав собі титул „маршала" і „генераліссімуса". Тепер вона стоїть під командуванням професіоналів із професіоналом Жуковим у проводі.

Все воно не шкодило б Хрущову, якби не такі його особисті слабості, які вже кількакратно затемнили його сильні прикмети. Його нахил до чарки скомпромітував його вперше перед західнім світом у Београді, де він почав таке виговорювати перед журналістами, що майже сковрили його компани спровадили його зі сходів і посадили до авта. За бенкетом у Лондоні, випивши, вибухнув і образив лейбуристів. У Москві образив дружину французького сенатора, похвалившись чванькувато, що мовляв, совєтські жінки не потребують наслідувати француженок і жити з протитуцій. На прийнятті в честь Твайнінґа й інших американських військовиків почав викрикувати такі образливі слова на адресу гостей і всього Заходу, що тільки Жуков і інші совєтські генерали, які персонально перепрошували гостей, врятували ситуацію від міжнародного скандалу. Гарячий темперамент Хрущова поривас його і спонукує необережно ображати й впливових большевиків та наживати собі ворогів серед гурту „колективних диктаторів".

Отож власне той момент, що всі рекламовані совєтські „зміни" не змінили істотної атмосфери вічної й безперервної боротьби за владу у Кремлі, ставить особливі вимоги до кожночасного тамошнього диктатора. Стежать за кожним його рухом, кожним словом, дбайливо підхоплюють всі промахи, всі невдачі, всі недоліки. Найнебезпечнішим суперником Хрущова є тепер — заневно американські журналісти — знову Маленков, який вже скріпив свою позицію, як міністер електричної енергії, і виявив велику спритність на тому англійському терені, на якому програв Хрущов. Натугою у Кремлі є Мікоян, що як його речник їздив до Пейпінгу, до Ню Делі і недавно до сателітних столиць та до Београду. Невдоволеними є два старі большевики, відсунені Хрущовим на задній плян — Молотов і Каганович. Невідомо, які амбіції має Жуков. Але відомо, що хоч який великий авторитет Хрущова, проте він може виявитися замалим, коли совєтська економіка виявиться заслабою, що задовольнити збуджені самою Москвою апетити малоповинених країн Сходу, коли далі в совєтському промислі не стане місця для продуктів першої потреби, коли вільний світ далі не дасть обманювати себе блеффом миролюбности і співіснування і коли „товариші" різних мастей будуть щораз відважніші. Диктатори зникають ще швидше, як народжуються.

МОВНИЙ ПЕРЕВОРОТ У КИТАЇ

Цим разом це дійсно безкровна революція в ділянці культури, точніше в мовно-правописній царині.

Иде про зміну китайського письма, що спричинить величезні зміни в усій китайській культурі, насамперед в освітній ділянці. Про потребу занехання прадавнього китайського письма говорилось завжди, але ця зміна була б неможлива без попередньої соціяльної революції. Пригадується, як французька революція змінила календар і як російська спростила правопис.

У Китаї має бути впроваджений латинський альфабет, за винятком однієї літери, і з додатком п'ятьох нових. Нові китайські літери графічно базовані на характері латинського письма або вони — лише незначно перероблені латинські літери. Вони мають віддавати ті китайські звуки, для яких немає знаків у латинському альфабеті.

Отож Китай матиме свою абэбуку, якої досі не мав, а грамотність буде доступна всім, а не тільки особливо здібним. Бо сьогодні, з понад півмільярда китайців, лише двадцять відсотків вміють читати, і то лише прості висловлювання на письмі вживали малюнків. Так само було в стародавньому Єгипті. Зрештою таке письмо (ідеографічне, малюнки ідей) — найпростіший шлях неусного порозуміння. Проте, цей шлях дуже повільний, бо кожний „малюнок" треба вивчить з різних боків: писання, вимови, значення. Колись такі малюнки були досить зрозумілі, напр., сонце означувано кільцем з крапкою посередині, ліс — ламаною лінією над простою рискою. Пізніше писальний знаряд, напр., пензель, змінив характер знаків, які набрали одначового стилю. Для деяких слів треба було сполучити різні знаки (напр., на означення осяйности, ясности вживається сполучення знаків сонця й місяця), і таким чином із зростанням понять безконечно з б і л ь ш у в а в с я число знаків.

Нам, призвичаєним до альфабетів, дотеперішні китайські літери видаються якимись фантастичними малюнками. Так у дійсності воно і є. Китайці ніколи не мали азбуки, а для віддавання думок на письмі вживали малюнків.

Китайське письмо вимальовується дуже старанно, щоб уникнути можливих непорозумінь. Во досить опустити або додати якусь рисочку, і значення знаку змінюється. Слово „білий" утворюється знаком сонця з додатком угорі гачка, а риска, додана над цим гачком, перетворює „білий" у „сто".

Тож китайці годинами пишуть звичайні листи. Писання стало там своєрідним мистецтвом, що ним далеко не кожний зможе оволодіти. Померлий 1943 року президент Китаю був знаний і цінений в своїй країні, як талановитий каліграф (писар-мистець).

Грамотний китаєць повинен мати особливу пам'ять. Якщо така порівняльно дуже проста справа, як англійський „спелінг", стає для багатьох перешкодою в опануванні грамоти, то легко собі уявити, яка тяжка китайська грамота, де кожний знак це окреме поняття.

Спроби зреформувати письмо робилися в Китаї не раз, але найвлучнішою була думка вибрати найбільш уживані знаки, що їх пересічний китаєць міг би завчити. Так опрацьовано систему однієї тисячі знаків і зложено словника цих найбільш уживаних знаків. Людина, що вивчить цю тисячу, зможе читати прості книжки й часописи, але далі не піде. Це спрощення стало підвалиною масового руху й допомогло сотнем тисяч молоді й дорослим навчитися читати й писати.

Теперішня реформа йде с д и н о правильним шляхом. Вона зустрічається з спротивом великої частини населення (пригадаймо хоч би наші суперечки на мовні чи правописні теми, пов'язані з найнезначнішими правописними змінами), але вона переможе. Китай втратить у наших очах у великій мірі свій чар, бо ж його письмо є для нас символом особливости краї..и.

Але Китай цілком заслужив на корисну зміну саме в ділянці письма. Це ж Китай приніс людству такі важливі винаходи, папір і друк (хоч і не розуміємо черенками).

Папір в Китаї винайдено на початку 2-го століття, коли на Заході писали ще на рослинних матеріялах чи шкірах тварин. А найдавніша друкована книга — це китайська, що вийшла в світ 868 року, себто майже на пів століття раніше від першої друкованої книги в Европі.

Зміна письма в Китаї багато складніша, ніж у країнах, що вживають альфабетів і говорять однією мовою. Скажім, у нас кілька разів висловлено проєкт перейти на латинку, а після останньої війни в Европі виходив навіть український часопис, друкований латинкою. Слов'яни вже колись перейшли з одного письма (глаголиці) до іншого (кирилиці). У нас відбулася ще одна зміна — від кирилиці до т. зв. гражданки, що її вживаємо й тепер. Це все відбувалося порівняльно легко.

Інакше в Китаї, де народ говорить не однією мовою, і де мешканець однієї частини країни не може усно порозумітися з мешканцем іншої. Крім чотирьох головних мов, там нараховують з двісті говірок. Отож їхнє письмо, що його однаково розуміють усі, стає догідним засобом порозуміння. Це приблизно так само, як наші числові знаки. Написи 2, 5, 6, 8, або такі значки, як +, =, % й ін. інакше вимовить француз, інакше німець, але написане розуміють всі вони однаково. Так і китайський знак „сонце" (кільце з крапкою) вимовлять по-різному мешканець південного чи північного Китаю, але кожний з них розуміє, що це — сонце. Це саме розуміє і японець, що має цілком іншу мову, але те саме письмо, що й Китай.

Тому китайським правописним реформаторам доводиться стати й реформаторами мови. Вирішено одну з мов зробити головною, літературною й змусити весь народ вивчити, або хоч познайомитися з цією літературною мовою. Вибрано т. зв. мандарин, мову урядовців і правлячих кіл. Вже змушують вивчати цю мову за допомогою латинського альфабету.

(Закінчення на стор. 3-ій)

АМЕРИКАНЦІ, НАРОДЖЕНІ ТУТ І ЗА КОРДОНОМ

Число американців першої та другої генерації зменшується, тоді як нащадків старих американських генерацій стає чимраз більше. Під час останнього перепису населення (1950 р.) білі діти, роджені за кордоном, і діти, роджені в Америці, але від батьків, роджених за кордоном, як також від мішаних батьків, становили 33,8 мільйона. Це було на 15,2 відсотка менше, ніж 40 мільйонів їх у 1930 році. Протягом останніх двох десятиріч число населення, родженого від американських батьків, зросло на 43,6 відсотка.

Наплив імігрантів до З'єдинених Держав був стриманий новим іміграційним законом на початку 1920-х років, економічною депресією в 1930-х роках і другою світовою війною. І хоч по війні іміграція почало прибувати трохи більше, проте число їх значно менше, ніж було на початку нашого сторіччя.

Від часу закінчення війни до Америки приїздить річно 200.000 імігрантів, тоді як в роках 1903—1914 пересічне число імігрантів перевищувало 750.000. Якщо можна так висловитись, американці, роджені за кордоном, надзвичайно швидко старіються. Року 1950 три чверті з них були у віці 45 років і тільки трохи більше як одна чверть мала 65 років і вище. Навіть місцеве населення, народжене від роджених за кордоном або мішаних батьків, мало одну третину свого числа у віці 45 або більше років, порівнючи до одної чверти населення, родженого від місцевих батьків.

Через те, що нові імігранти оселюються здебільшого недалеко того місця, куди вперше прибули до З'єдинених Держав, вони найбільше сконцентровані в північно-східній частині Америки. В 1950 р. понад дві п'ятих усіх американців, роджених за кордоном, жили в чотирьох стейтах — Ню Йорку, Пенсильвенії, Масачусетс та Ню Джерзі. Друга генерація американців розселилась трохи ширше, при чому 45 відсотків з них осіли на північному сході, становлячи 21 відсоток людности місцевого походження. Тільки маленька частина першої та другої генерації американців — менше, ніж 8 відсотків — живе на півдні.

Американці, народжені за кордоном, та їхні нащадки живуть переважно на провінції, але тільки трохи менше як одна десята частина з них живе на фармах, порівнюючи до несповна трьох п'ятих населення місцевого походження.

В 1950 році пропорція американців першої та другої генерації, що були одружені або одружились, була менша, ніж американців місцевого походження. Можливо, що сталося це внаслідок того, що новоприбулі сконцентрувалися в містах, де число шлюбів було нижче від пересічного. Протилежно від чоловіків, більше одружених жінок у віці 14-24 роки, роджених за кордоном, було в порівнянні з жінками місцевого походження того самого віку.

Щодо освіти, то треба сказати, що вона трохи нижча у роджених за кордоном проти місцевого населення того самого віку, судячи з пропорції учнів середніх і високих шкіл. Проте, перепис показав, що народжені тут від народжених за кордоном або мішаних батьків мали більше формальну освіту, ніж місцеве населення, беручи чоловіків до 35, а жінок до 25 років.

Щодо участи в творчому житті — у віці від 25 до 64 років — і народжені тут і народжені за кордоном майже нічим не різнились одні від одних, за винятком того, що відсоток молодих людей до 18 років, які працюють, більший серед народжених за кордоном, тоді як робітники старшого віку більше репрезентовані народженими тут, особливо серед чоловіків, очевидно внаслідок того, що серед народжених тут більший відсоток фармерів, які здебільшого працюють до дуже старого віку.

Звіт Бюра Перепису З'єдинених Держав, опублікований у листопаді 1954 році, показує пересічні прибутки американців місцевого походження і народжених за кордоном. З нього видно, що прибутки американців, народжених за кордоном, трохи вищі від прибутків місцевого населення ($2,121 проти $1,938). Найбільші заробітки має населення американців другої генерації ($2,314).

Заг. Рада

В ГРОЗУ

В дворі розчахнулася липа,
Ударив у шибу град.
У комині вітер захлипав —
І дим покотився у сад.

І хмара, моя шапка синя, —
На самім вершку гори...
А в мене хтось серце вийняв
Цієї лихої пори.

І стало так порожньо в грудях,
Ні вітер чужий, ні град
Моєї любови не збудять,
Не вернуть тяжких утрат.

Згадалась гроза на Вороклі,
І рідний полтавський дим,
Чужі горішки волоські,
Які я збивав малим.

І так схотілось додому,
Як спрагненому води,
Як тим горіхів малому,
Що лазив в чужі сади.

МИХАЙЛО СИТНИК

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(46)

Кость Кисілевський

НАУКОВІ ПРАЦІ ІВАНА ФРАНКА

Ми виходимо від заложення, що Франко йшов завжди своїм оригінальним шляхом і не оглядався за напрямками, школами, стилями і не вибирав із чужих творів методи, але мав свій власний підхід до творів науки, про що говорив виразно в кожній своїй передмові. Його метою було досліди́ти та виснувати заключення про такі літературні твори й фольклорні явища, що не були до його часу досліджені, а навіть були предметом легковаження „різних пуристів" (напр., О. Огоновського). Власне ці твори українського люду цікавили його найбільше, бо, на його думку, вони зберігали найбільші національні святощі, перлини, прикриті пилом забуття, несвідомости та заскорузлости. Досліджуючи їх, описуючи та привнюючи до інших творів, він розгортав широкий малюнок культурного життя українського народу в давніх часах. Тому його наукову діяльність на полі літератури назвемо культурно-історичною.

II

В першій добі своєї наукової творчости Франко цікавився еволюціонізмом Дарвіна й Гекля, позитивізмом Конта, Спенсера, теоріями Маркса, реалізмом Добролюбова, Чернишевського, Салтикова-Щедріна, Болеслава Пруса, Гловацького, Еміля Золя, Панаса Мирного і писав в тому дусі. В теорії літератури проповідував служіння народові та його смакові.[14] Він сам у своїм „Нарисі українсько-руської літератури" окреслив свої перші розвідки, статті і твори, написані радикальним і соціялістичним духом.[15]

У 1883 р. започаткував організацію „Етнографічно-статистичного кружка" у Львові, що мав мету збирати матеріял та постачати його науковим журналам. Зладження і видання повної бібліографії книжок, статтей і заміток, що відносяться до нашої етнографії і статистики, влаштовування етнографічних прогулянок в різні сторони краю, на яких члени мають поширювати „почуття народне і рух умисловий між народом і інтелігенцією" — це мета кружків.[16] Франко брав сам участь у таких експедиціях, збирав етнографічний і етнологічний матеріял у селах, що віддалені від комунікаційних засобів, а далі в містах та фабричних осередках. Ця праця членів принесла великий успіх, коли взяти до уваги пізніші розвідки, праці, збірки у виданнях наукових установ, українських і чужих, як, напр., Академія Наук у Кракові видала в 1886 р. збірку О. Рошкевичівни в опрацюванні І. Франка: „Obrzędy i pieśni weselne ludu ruskiego we wsi Lolinie powiatu Stryjskiego".

Етнографічна праця кружків дала по літах 38 томів Етнографічного Збірника НТШ за редакцією І. Франка, а між ними 3 томи Галицько-руських приповідок, зібраних ним. Франко поміщував свої наукові твори у виданнях, що їх сам редагував, напр., в Громадському Друзі, Зорі, Товариші, Літературно-Науковій Бібліотеці, Житю і Слові, Народі, Літературно-Науковому Віснику, виданнях НТШ, а також і в інших, Ділѣ, Київской Старинѣ; в польських і німецьких виданнях, як: Kwartalnik Historyczny, Ruch, Głos, Kurjer Lwowski, Die Zeit, Archiv fuer slavische Philologie etc.

Подаємо тут тільки найважніші наголовки його праць, відсилаючи читачів до списків, виданих М. Павликом у Львові у 1898 р. та В. Дорошенком у 1918 і 1930.

Наукові твори Франка обговорюють головно фольклорні та історично-літературні питання. Крім того, його спадщина багата на критики, рецензії, огляди, передмови, коментарі, причинки, статті, малі розвідки, реферати, доповіді, некрологи науковців з рецензіями їх творів. В деяких з них заторкуються суспільно-політичні та економічні проблеми.

До першої групи належать хронологічно такі найважливіші твори: Жіноча неволя в руських піснях народних (Зоря 1883), Останки первісного світогляду в руських і польських загадках (З. 1884), Воляцка пѣсня (Кієв. Старина 1888), Замѣчательныя колядки (К. Ст. 1889), Наши коляды, Дѣло 1889, Матеріяли „Із уст народа" (Житє і Слово I-IV), Галицько-руські приповідки (Етн. Зб. 1905), Студії над українськими народними піснями (Записки НТШ, 75-112) і інші.

[14] І. Франко. Література, її завдання і найважніші ціхи. Публіцистика. Держлітвидав України, Київ 1955, 31 стор.
[15] Нарис, Львів 1910.
[16] Лист Івана Франка до М. Драгоманова з 1883 р.

Олена Охримович-Залізняк

ЛЬВІВСЬКІ СТУДЕНТИ В МОЇХ СПОГАДАХ

(2)

Тому 60 років, битих доріг між гірськими селами в тих околицях не було. Ще зимою можна було проїхати легкими малими саньми по замерзлому снігу, а літом, хіба пішком або верхом на конях. Пам'ятаю — було мені не більше п'яти літ — як десятьма кіньми-верхівцями з'їхала до нас в гості родина Устіяновичів з Головецька. Отець Савин з братом Корнилом, три сини, дві дочки та ще якісь родичі з Чернівець. Приїжджа молодь, сестра, брати, виводили за тодішнім звичаєм товариських забав і співали пісень. Всі Устіяновичі були дуже співучі і мали гарні голоси. Ще тепер, пригадую старосвітські пісні, які тоді співали: „Гей, браття, опришки", „Як засядем браття", „Ой поїхав Ревуха", Бодайся когут знудив". А „Верховину" та „Над Прутом у лузі" співають залюбки ще й тепер. Менших братів та мене до забави не допускали, щоб „не плenталися їм попід ноги", але це вийшло мені на добро, бо, прислухуючись до розмов старших, донині пригадую, як темпераментний і красномовний отець Устіянович і мій батько розказували про пригоди львівських студентів теології, згадуючи минулий час, про те, як між студентами і вищих років, чи навіть мешканцями одної чи другої кімнати так званого „числа" в Духовній Семінарії при Коперніка 36, велася тиха, але завзята боротьба на тлі політичних переконань чи особистих аспірацій й амбіцій, впливів і успіхів. Згадували своїх ректорів, професорів, критикували їх погляди і їх громадську працю, згадували як студенти кепкували з їх слабих сторін і звичок та справляли їм різні пакості.

З Корнилом Устіяновичем, що лишився на довший час у нас, бо малював портрети батька і мами, були дискусії на цілком інші теми. Ще студентами батько і він цікавилися питанням, чи опанує колись людина повітряні простори, чи, як мітичний Ікар, завжди падатиме жертвою свого піднебесного пориву. Про літаки, тоді ще й мови не було, спроби з першими моделями і бальонами, звичайно були невдатні, не було ще і слів „літак" та „летун" в українській технічній термінології. Пригадую, як буйні і кучеряві голови колишніх львівських студентів, що на початку 90-их років припали вже інеєм, годинами дискутували про те, чи зможуть люди птахами зніматися попід небеса. Дискутували, пригадували призабуті правила фізики і математики, обговорювали можливості ереборення опору повітря. Коли під час останньої війни сотні американських бомбовиків з зловіщим гуркотінням переліталн понад нашими головами і в кількох мінутах розсипали в руїни цілі блоки масивних кам'яних будинків Відня, пригадувалася мені часом, така ще обстрактна, летунська дискусія батька з Корнилом Устіяновичем. І пізніше, як довелося перелетіти літаком в одну ніч понад цілим океаном, чи як чую тепер, що прорізує повітря гострий скрегіт джетовиків, пригадується розмова батька, що не дожив того часу, коли люди свобідно подорожують літаками кругом цілої земної кулі та плянують пролетіти на віддалені планети.

Приїздили до батьків літом гості не лише з околиці, а й із самої „столиці", зі Львова. Нераз бував під час ферій з цілою родиною чоловік батькової сестри Иосифи, суддя Антон Дольницький; тіточний брат батька отець Володимир Петрушевич, що був тоді канонiком у храмі святого Юра у Львові; його молодший брат о. Константин, пізніше кооперативний діяч Стрийщини. А також е син батькової сестри Неоніли отець Дам'ян Лопатинський, тоді молоденький сотрудник при церкві „Святих П'ятниць" у Львові. Всі вони були в свій час студентами Львівського університету, а згодом відомі і визначні наші громадяни. Суддя Антон Дольницький, що помер перед трьома роками у Відні, як столітній старець, був дуже добрим правником і в пізніших літах займав становище гофрата найвищого трибуналу в Відні, позицію, на якій не багато було українців в австро-угорській монархії. Уряд Західньо - Української Республіки (Євгена Петрушевича) покликав був його 1919-го року на пост міністра юстиції, але воєнні події не дозволили йому перейняти цей уряд. За молодих літ брав він живу участь у студентському житті, товаришував з Іваном Франком і сам, як студент, пробував пера, писав статті і нариси під псевдонімом „Переплис".

Отець Володимир Петрушевич, „народовець" за своїми переконаннями, був, як тоді казали, „білим круком" серед святоюрських канонiків, що здебільша були тоді закорузлими консерватистами і завзятими москвофілами; молодь називала їх „мастодонтами". Гостинний дім „вуйка Влодка з Юра" був просто заїздним домом для свояків з цілої Галичини. Заїздили до нього священики, що мали свої справи чи шукали зв'язків у святоюрських колах; студенти, що полагоджували університетські формальності; панянки - попівни, що приїздили з провінції до Львова під час м'ясниць на влаштовувані студентами вечерниці, і всякі інші своякн, що їхали до великого міста за лікарськими порадами, закупами чи на національні свята, концерти, з'їзди тощо.

Отець Дем'ян Лопатинський, якого всі кликали другим іменем: —„Кость, був, як говорилося „елеґантський ксьондз". Не ходив ніколи в чоботях, як загал тодішніх священиків, а навіть носив цилиндер, що нас, селюхів — мене і братів тоді дивувало. Був він тактовний, гладкий у поведінці і дійсно елеґантний. Отця Дем'яна Лопатинського знало багато сучасних громадян, як пароха Волоської церкви у Львові до кінця другої світової війни, консисторського радника, члена львівської міської ради і директора видавничої спілки „Діло". Помер він перед трьома роками у Ню Йорку, куди переїхав з новою еміграцією.

В гурті тих свояків розмови ішли більш про сучасне, як про минуле, і велися не раз поміж партіями віста. Батько любив грати віста, особливо, як настала затяжна слота, а пошта не приносила нічого інтересного до читання. Тому учив грати віста і своїх синів студентів, або й ще старших гімназистів і вимагав докладного знання гри, бистрої орієнтації, узасаднених комбінацій та шляхотної і чесної гри. А як хто не вмів придержуватися тих правил, мусів вислухати від батька неодного „комплiменту". Радів батько, як трапилася нагода заграти „три робри" з такими ерудитами гри в віста як Петрушевичі чи Лопатинський. Була це гра - змагання для самої емоції і, як самозрозуміле, ніхто ніколи не грав в нас віста на гроші.

Відірваними клаптиками споминів залишилися в моїй пам'яті дискусії про Бурську війну, англійського генерала Кічінера чи бурського провідника Боту; розмови про суперечки в віденському парляменті між бурмістром Відня Люґером і провідником всенімецької партії послом Шенерером; про голосний процес Драйфуса. Але найбільше цікавили всіх близькі місцеві і актуальні справи: святоюрські відносини з перевагою москвофільських впливів; хитка політика кардинала Сембратовича; угодовецька тактика групи Олександра Барвінського і таке інше. І передовсім питання, що тоді були дуже актуальні серед студентської молоді Львівського університету і цікавили також і загал української інтелiґенції в Галичині: радикальний рух, праця Івана Франка, писання Михайла Драгоманова і його виступ на вічу в Коломиї, на яке і мій батько їздив. Цікавили всіх літературні і публіцистичні писання Франка, його вплив на молодь і неґативне ставлення до нього старшого громадянства. З Франком батько був знайомий особисто, бо Франко ще гімназистом бував у моїх батьків в селі Урич, улаштовуючи туди прогульки з Дрогобича. Пізніших років приходив пішком також і до Сеничола, як перебував в Лолині у батька свого колеґи, знаних з життєпису Франка Михайлини та Ольги Рошкевичівних.

(Закінчення буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Річні пописи відділу УМІ.

З великим вдоволенням треба ствердити, що відділ УМІ у Филаделфії росте і розвивається чимраз краще з року на рік, так якісно, як і кількісно. Жертвенна й уміла праця учительського збору УМІ під керівництвом дир. Р. Савицького та високі вимоги, що їх УМІ ставляє до своїх учнів, знаходять належне признання і зрозуміння серед батьків і здобувають для УМІ чимраз ширший круг прихильників. За числом учнів филаделфійський відділ творить сьогодні другу по величині (після централі в Ню Йорку) одиницю у складі Українського Музичного Інституту, цієї найбільшої під цю пору української музичної установи в Америці. Також під оглядом якости учнів і їхніх успіхів висувається на одне із перших місць у системі УМІ, зокрема в групі старших років середнього курсу фортепіянового відділу. Про це останнє виразно свідчили цьогорічні пописи учнів на закінчення шкільного року, які відбулися дня 17 червня ц. р. в залі Українського Горожанського Клюбу.

Перший попис, який відбувся пополудні, обіймав учнів I, II і III-го року навчання нижчого курсу фортепіянового відділу. В пописі взяло участь 26 учнів із кляс учителів: Ю. Оранського (Я. Курчаба, Ю. Чайківський, М. Чайковська, М. Гайдучок, М. Стадницька, Р. Шаран, П. Дворський, О. Косопуд, Г. Саґатий, В. Татунчак); Б. Перфецького (М. Мартинович, Д. Кивелюк); Р. Савицького (О. Вонторський, Я. Добровольський, М. Мамчин, З. Сохор, М. Лукавський, Л. Лукасевич, О. Лукасевич, Х. Старух); Н. Слободян (Матла, А. Микецей, Л. Одежинська); І. Чумової (Р. Квасницький, Ю. Коморовський, З. Вонторський). Цікаво і приємно було обсервувати цей молоденький піяністичний нарибок. Добре почуття ритму, музикальні передання виконуваних творів та осягнення певного ступеня технічної вправностиціхували більшість цих наймолодших виконавців. На окрему увагу заслуговують: з учнів I-го року — О. Вонторський, А. Микецей, Ю. Чайківський, М. Чайковська; з II-го року — музикальна М. Гайдучок ,яка відіграла технічно певно Косенка „Скерціно", Я. Добровольський, який з темпераментом виконав Сонєвицького „Косарі", Ю. Коморовський, З. Сохор, М. Стадницька, яка дуже гарно і з відчуттям відіграла Чайковського „Мої" і Шумана „Після вистави"; з III-го року — З. Вонторський, О. Косопуд, М. Лукавський, який дуже музикально і вдумливо заграв Чайковського „В церкві", а Савицького „Їхав козак" з технічною легкістю, Л. Лукасевич, Г. Саґатий, яка показала гарну пальцеву техніку в Майкапара „Токкатіні".

Другий попис відбувся ввечері. Виступали учні нижчого й середнього курсу скрипкового відділу з кляси О. Сімович (Б. Татунчак, О. Кучерявий, Р. Жилавий, Р. Ковальчук) та учні нижчого, середнього й вищого курсу фортепіянового відділу з кляс: Ю. Оранського (Н. Ковальчук); Р. Савицького (Т. Кравців, Л. Рудакевич, З. Бернадин, О. Літинська, Е. Кульчицька, Г. Садовська, Д. Филипович, Г. Рудавська, В. Шашаровський, І. Старух, Л. Четирко, Р. Савицький молодший, Ж. Кравців, І. Кондра, О. Струк); Н. Слободян (Л. Чайківська); Р. Темницької (З. Харина); І. Чумової (З. Вонторський, З. Филипович). Цей попис був замітним тим, що не тільки давав перегляд широкої скалі ступенів опанування предмету (II н. — I в.), але теж обіймав різноманітні музичні форми і не обмежувався тільки сольовими точками, а включував теж дуети і ряд концертів.

Програму почали учні нижчих років, з яких варто відмітити Н. Ковальчук (IV н.), малого скрипака Б. Татунчака (II н.), малого скрипака В. Татунчака (II н.), який дуже чисто ритмічно і з певними технічними завдатками виконав Зонтаґа „Англійський і французький народний танок" і Гайворонського „Серенаду", та Т. Кравців (IV н.), яка дуже музикально випровадила мелодію в Томпсона „Нюктюрні для лівої руки". В дальшому вирізнялися: З. Харина (I с.), яка добре заповідається при наполегливій праці, Р. Жилавий (I с.), який має дуже чисту інтонацію і добру техніку, Б. Шашаровський (II с.), який переконливо і з притаманною йому елеґантністю відіграв Фоменка „Ліричну поему" і Рахманінова „Поліщинель". Дуже здібний І. Старух (II с.) бездоганно й емоційно виконав Рахманінова „Прелюд ґ-моль" і в доброму темпі Барвінського „Марш".

Дуже добре звучали обидва дуети, виконані в першій частині програми: скрипковий, Плєєля „Дует у 2-ох частинах", відіграний чисто і в доброму темпі Р. Ковальчуком (I с.) і Р. Жилавим (I с.), та фортепіяновий, Фоменка „Марш на укр. тему", відіграний З. Вонторським (III н.) і З. Филиповичем (I с.).

Окремо треба згадати виконання 5-х концертів. Форма концерту ставляє великі вимоги до виконавця, так технічно, як і пам'ятево, і дає йому змогу всесторонньо себе виявити. Очевидно, що виконання такого поважного музичного твору можна довірити тільки справді здібним і технічно відповідно заавансованим учням, які, скажім, виявляють всі дані на те, щоб стати естрадними артистами. У свою чергу ці молоді, надійні студенти дуже багато користають із вчасного знайомства з того роду творами. Виконування концерту змушує до концентрації думки й уваги, помагає розвинути притомність ума, дає змогу набрати певности себе й віри у власні сили.

Можна сказати, що майже всі виконавці концертів на цьому пописі стояли на висоті свого завдання.

Найповажнішим твором, запрезентованим цього вечора, був без сумніву преґарний „Концерт а-моль" Едварда Ґріґа, який вважається одним з найкращих фортепіянових концертів романтичного стилю. Разом з фортепіяновими творами як „Ліричні кусничкн", які деякі критики вважають перлинами творчости Ґріґа, цей концерт уґрунтував його славу, як фортепіянового майстра. Романтика і краса овіяної таємничістю нордійської природи, мельодійні мотиви скандинавського фолкльору та буйність і запал молодости (Ґріґ писав його маючи 25 років), з неперевершеним мистецтвом пов'язані в одну гармонійну цілість, звучать із кожної сторінки цього концерту і тримають слухача в емоційному напруженні від першого до останнього акорду. Треба було справді подивляти молодих виконавців, що не тільки бездоганно опанувалн технічну сторінку, але й виявили глибоке зрозуміння і відчуття поезії цієї композиції. Найбільш відповідальну I-шу частину виконував Р. Савицький мол. (IV с.) з темпераментом, бравурою і питомою йому глибоко переживаною експресією. 2-гу частину грала Ж. Кравців (III с.), ніжно і зі зрозумінням, а 3-тю ч., оперту на мотивах народного танку, відіграла темпераментно й енерґійно І. Кондра (III с.). Ця трійка молодих піяністів, яких ріст і поступ я мала змогу обсервувати протягом останніх років, осягнула на сьогодні гідний подиву ступінь піяністичної зрілости. 13-літня Ж. Кравців відіграла ще окремо Вебера „Рондо брилянт" справді брилянтно.

Цей цікавий і успішний попис закінчила О. Струк (I. в.) виконанням „Новелєтти" Шумана.

Акомпаніямент для скрипаків і для фортепіянових концертів спочивав у досвідчених руках дир. Р. Савицького.

Мелянія Байлова.

● Филаделфійський адвокат Алфред Клайн, демократичний кандидат на конґресмена, заявив, що він почне кампанію за номінацію сен. Кіфовера на віце-президента.

УСПІХИ МОЛОДОЇ УКРАЇНКИ В ВІРДЖІНІЇ

Серед нашої талановитої молоді, що вчиться в американських школах, направду надзвичайних успіхів добилася 18-літня Ярослава Софія Сах-

Ярослава Сахно

но, дочка пп. Боженни і д-ра Романа Сахна, ветер. лікаря в Стаунтон, Вірджінія.

Панна Ярослава Сахно закінчила з найвищими почестями „кум лавде" Лі-Гайскул, здобула срібну й бронзову медалі та одержала 3-річну стипендію в сумі 1,750 дол. для студій в Мерімонт Каледжі. Одночасно виграла першу премію в сумі 500 дол. на телевізійному контесті за найкращий есей на тему „Америка — маяк надії з правом заступати стейт Вірджінія в загально - американському контесті.

Нашій молодій землячці та її блискучим успіхам присвятив місце у вступній статті місцевий щоденник „Ди Івнінґ Лідер", редактор якого був одним з трьох членів конкурсового жюрі, що нагородило панну Славу.

Приклад Ярослави Сахно, пише, ця газета, показує, чого може добитись талановита, молода людина в американському середовищі, під умовою, що це середовище сердечно її пригорне, належно оцінивши її талант і характер.

З наших буднів

НАШІ НА ВАКАЦІЯХ

Стан нашого посідання росте, можна сказати, з кожною мінутою. Я не знаю, наприклад, чи в Краю ми мали стільки „нерухомостей", як тут, в одному тільки нюйоркському стейті. В цьому році страшенне кинувся народ купувати т. зв. оселі. „Як справи підуть далі таким темпом, сказав один мудрець в нац-барі, то вкоротці матимемо більше осель, як відпочиваючих".

А може то в нашому брагові відзивається зов крови?.. Ми ж, рахувати, нація трипільсько - хліборобська і видно, що нас тягне до землі. Трохи до землі, трохи до бизнесу.

Недавно ми шукали такої свіжоспеченої, української оселі в околиці місцечка Е. Їхало нас четверо, але ніхто не знав докладної адреси. Правда, добрі люди по-дорозі інформували, але кожний показував інший напрям.

Врешті, по півторагодинній блуканині, спинили машину коло якогось хурірця, чи фарми, щоб напитися води. Рантом у мого приятеля прояснилось обличчя і він вискочив з авта з окликом тріюмфу:

— Це тут!

— Звідки знаєш, що тут? — питаю.

— Подивися на тих дядьків, що лежать в траві: що вони читають?

Справді — на подвір'ю фарми, на зеленому килимі, порозкладали тілеса здорові і расові козарлюги, а кожний зосереджено студіював русске „Слово".

— Так, це вони — землячки! — запевняв мене мій національний друг.

Я, все ж таки, мав деякі сумніви, припускаючи можливість, що ми забрели між якесь старшо-братнє товариство. Та коли на поріг одного „бонґала" вийшла гожа молодиця, прислонивши лице від сонця польським „Святом" — тоді вже і я сказав:

— Так, це тут.

Потім виявилось, що на тій симпатичній фармі зібралася, можна сказати, майже вся Соборна Україна. Дуже милі й культурні люди, особливо ж землячки мого приятеля, полтавчани. Для всякого пожарного випадку захопили в Ню Йорку батерію ім. Смирнова і зробили нам прийняття на славу! Тут зараз, розуміється, розгорілась політична дискусія і мій приятель, хотячи зацитувати опонентові якусь статтю, чи комунікат, витягнув з торби число „Свободи".

— Диви! „Свобода!" — загомоніли довкола землячки. — Ану, дайте почитати. Дайте подивитись.

І зразу з десяток рук простяглося по рідну пресу, землячки, прямо виривали „Свободу" один від одного, трохи не побились. Аж мене це зворушило й витиснуло сльозину з-під повіки . . .

Щоб ви там не казали на наших людей, а їх, все ж таки, тягне часом до свого друкованого слова!

Навіть на вакаціях.

Ікер.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

МОВНИЙ ПЕРЕВОРОТ У КИТАЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Таким чином правописна реформа в Китаї тісно пов'язана з мовною, себто вона сягає в глибину життя усього цього величезного народу. Вона через кілька поколінь може цілком змінити обличчя народу й витворити з нього суцільну могутню модерну націю. Тепер легко буде поширити знання техніки, до чого давні знаки були не пристосовані й що необхідне в країні, яка намагається йти шляхом технічного поступу.

Перші офіційні випробування нового письма й мови відбулися в Китаї у липні. Назагал народ поставився ворожо до цієї реформи, але в диктатурі на ставлення народу звичайно не вважається. Навчання нового правопису й мови почнеться. Воно буде провадитись не тільки в школах, але й серед широких мас урядовців і робітництва.

Спорт

ТРИЗУБ — ОЛІМПІЯ 4:0 (2:0)!

Торонто. — Футболісти Тризуба перемогли переконуюче сильну-німецьку команду Олімпія 4:0 воріт. Гра Тризуба відкриває шанси української дружини на гри плей-офу Н. Ліґи. Бобинець, невтралізуючи короля стрільців — Гергарта Борхарт (27 воріт), зломив рішальну пружину в машині Олімпії. До половини 2:0. Ворота добули: Камат 1, Становвіч 2, Завадівський 1. Суддя п. Смит не признав трьох воріт Олімпії, стрілених з офсайду. Крім Бобиниця та відмінного для воротарія Тризуба — Брайлі, тузами були — Камат, Денис, Здріліц, Бреза. Олімпія виступила без Мрузека і К. Дворака, що повернув до Монтреалу. Тризуб стоїть на 2. місці Н. Ліґи.

Інші висліди Н. Ліґи: Італія — Кенедіенс 3:0, Спарта — Ганґерієнс 2:2, Олімпія — Вестінґгавз 8:0, Олстер — Кенедієнс 5:1, Вайт Іґелс — Італія 3:1 (!), Вайт Іґелс — Спарта 4:0, Олімпія — Ганґарія 4:3, Вайт Іґелс — Ганґарія 4:1. Черґування табелі: Вайт Іґелс 23 точки, Тризуб 21, Італія 20, Олстер 19, Олімпія 16, Україна 14, Ганґарія 11, Спарта 10, Кенедієнс 7, Вестінґгавз 3.

СЛАВІЯ ПЕРЕІМЕНОВАНА НА УФК ЛЕВИ ТОРОНТО!

Кенедієн Прес доносить з Торонта — що на базі СК Славія, яка приймає участь в першенствах Континентальної Ліґи, створився третій український спортовий клюб — УФК ЛЕВИ ТОРОНТО. Менаджером є словак п. Бойко, капітаном знаний змагун — Остап Стецьків.

Досі до Славії перейшли такі змагуни: Семенюк, Остап'як, Сороківський, Закалужний, Л. Дичківський, Хитра, Тихий, Щербак, Стецьків, Шапка і (Береза?). Від 3 тижнів — грало за Славію звичайно 7—9 змагунів, українців.

Богдан Прудиус.

Короткі Вісті

● **Суд в Буенос Айресі** (Арґентина) виготовив акт обвинувачення проти колишнього диктатора Арґентини Хуана Перона за зведення 12-літньої дівчини Неліди Гайдас Рівас і за співжиття з нею на протязі двох років. Водночас із цим виготовлено акт обвинувачення і проти батьків дівчини, які допомагали Перонові у зведенні їхньої дочки. Батьки Неліди і вона сама перебувають у в'язниці.

● **Чотири польські летуни**, що минулого тижня втекли на вкрадених літаках з Демблїну під Варшавою до Австрії, оповідають, що в усіх танках, якими придушено робітничий бунт у Познані, сиділи московські танкісти.

Членство в Українському Народному Союзі — це наш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

Італійські комуністи за „відполітизування" робітничого руху.

Рим. — Італійська Генеральна Конфедерація Праці, яка насправді підлягає контролі збоку італійської комуністичної партії і є її експозитурою на робітничому відтинку, старається приєднати не-комуністичних робітників кампанією за „відірванням" від політичних партій. Сама Конфедерація Праці, мовляв, повинна зірвати зв'язки з комуністичною партією. Під таким гаслом написав велику статтю Джузеппе Ді Вітторіо, генеральний секретар Конфедерації Праці, але факт, що ту статтю видрукувала комуністична „Уніта" є найкращим доказом, що це тільки маневр для збаламучення італ. робітників.